BRAĆA GRIMM

Palčić

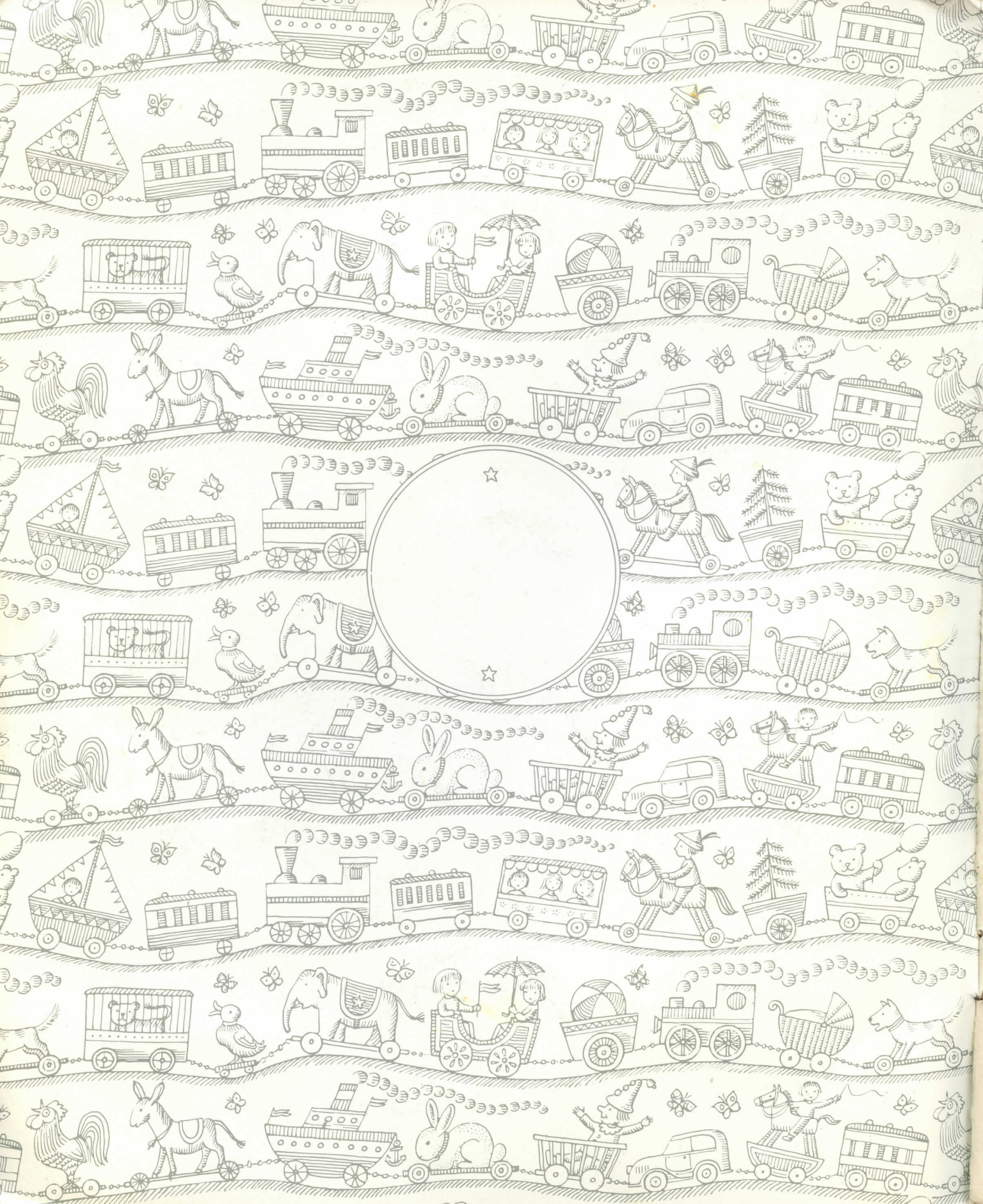

3649

BRAĆA GRIMM

Palčić

JUGOREKLAM — LJUBLJANA

Živio jednom neki siromašan čovjek sa ženom i sedmero djece, sve jedno drugom do uha. Kad im se rodilo sedmo, najmlađe dijete, bilo je jedva nešto veće od palca, pa mu nadjenuše ime Palčić. Dječak je kasnije porastao, ali ne mnogo. Ali i pored sve svoje majušnosti bio je to pametan i spretan mališan, koji je oštroumnošću i dovitljivošću u mnogo čemu nadmašivao svoju braću.

Mališani su se po cijeli dan igrali na livadi ispred roditeljske kućice, radujući se suncu, cvijeću i pticama.

Njihovi su roditelji bili veoma siromašni, što nije nikakvo čudo, jer pletenje košara i izrada predmeta od slame nije niti izdaleka tako unosan posao kao što je, recimo, pečenje pogačica i pravljenje kobasica! Ali, kako od zla ima gore, za košaraševu obitelj ubrzo nastupiše crni dani gladi i neimaštine. Posla je bilo sve manje, a skupoća je rasla iz dana u dan, te se košaraš i njegova žena ozbiljno zabrinuše ne znajući kako prehraniti toliko djece čija su usta mogla pojesti mnogo više nego što je otac uspijevao zaraditi.

Jedne večeri, kad su djeca legla, stadoše se roditelji savjetovati što će i kako će. Napokon odlučiše da djecu na neko vrijeme odvedu košaraševu bratu koji je bio ugljenar i živio sasvim sam negdje duboko u šumi. Doduše, ugljenar je bio vrlo škrt i prema svom siromašnom bratu bio je izdašan tek u gorkim riječima

punim prijekora. Pa ipak, košaraš nije imao drugog izlaza. U nadi da će se ugljenar smilovati barem njihovoj djeci, odlučiše da ih odmah sutradan odvedu k njemu.

Palčić dugo nije mogao zaspati od gladi, pa je čuo taj neveseli dogovor svojih roditelja. Ni on, ni njegova braća, nisu voljeli strica ugljenara čija je koliba bila mračna i čađava, a u roditeljskom domu je bilo svijetlo, prisno i toplo. Jako zabrinut zbog odluke svojih roditelja, Palčić ostade još dugo budan razmišljajući kako bi pomogao sebi i svojoj braći.

Rano ujutro iskrade se Palčić do obližnjeg potoka i napuni džepove sitnim bijelim kamenčićima, pa se zatim vrati kući ne spominjući braći ni riječi o onome što je čuo.

Ubrzo roditelji krenuše s djecom u šumu. Palčić, kao najmanji, zastajkivao je putem i krišom bacao iza sebe bijele kamenčiće, a da to nitko nije primijetio.

Kad stigoše do ugljenarove kolibe, roditelji se teška srca izgubiše u šikari ostavivši djecu samu u šumi. Videći da im nema roditelja, svi osim Palčića udariše u plač i jadikovke. — Ne plačite, — umirivao ih je Palčić — naći ćemo i bez njih nekako put do kuće. A stricu nikako nećemo otići! — I Palčić tragom rasutih bijelih kamenčića povede braću kroz šumu.

Tek što im se roditelji vratiše iz šume, dođe jedan susjed platiti dug na koji su već odavno bili zaboravili. Odmah nakupovaše toliko hrane da su njome prekrili cijeli stol. Ali s novcem se pojavi u njihovim srcima i gorko kajanje što su ostavili svoju djecu samu usred šume, na milost i nemilost samoživom stricu ugljenaru. — Eh, da su sada naša dječica ovdje, — jadikovala je košaraševa žena, — imala bi jesti do mile volje! Ovako, tko zna je li ih stric uopće primio pod svoj krov! Možda sada lutaju po šumi, ako ih divlje zvijeri već nisu rastrgale! Gdje li su sada naša mila djeca?

Čuvši jadanje svoje majke, Palčić, koji je u taj čas stigao, otvori vrata i uzviknu: — Evo nas, majko! — I sedmero mališana, jedan za drugim, uskakutaše u kolibu koja se za čas ispuni smijehom i radosnim poklicima. Gladni kao vuci odmah navale na prepun stol ne čekajući da

ih roditelji mnogo nutkaju. Ali radost koja se toga dana vratila u košarašev dom bila je kratka vijeka, baš kao i novac koji ubrzo nesta. Glad ponovo zakuca na njihova vrata. Najzad roditelji odlučiše da djecu opet odvedu stricu ugljenaru. Palčić, koji od gladi nije mogao zaspati ču i ovaj dogovor svojih roditelja.

Čim svanu, Palčić ustade namjeravajući se iskrasti iz kuće i na potoku opet napuniti džepove bijelim kamenčićima. Ali, vrata bijahu zatvorena, a zasun suviše visok, da bi ga mogao dohvatiti. Tada se Palčić dosjeti što će. Strpao je u džep poveći komad suhog kruha, pa kad krenuše od kuće, stade ga mrviti i bacati za sobom kako bi se kasnije znao vratiti iz šume.

Ponovilo se sve kao i prvi put, samo s tom razlikom što sad Palčić nije našao izlaz iz šume, jer su ptice pozobale rasute mrvice kruha.

Ne znajući kuda bi krenuli, Palčić je neodlučno stajao usred tamne šume, a braća su se gurala oko njega moljakajući i plačući : — Nećemo k stricu! Vodi nas kući! Vratimo se roditeljima! Vodi nas iz ove mračne šume! — Palčić nije imao

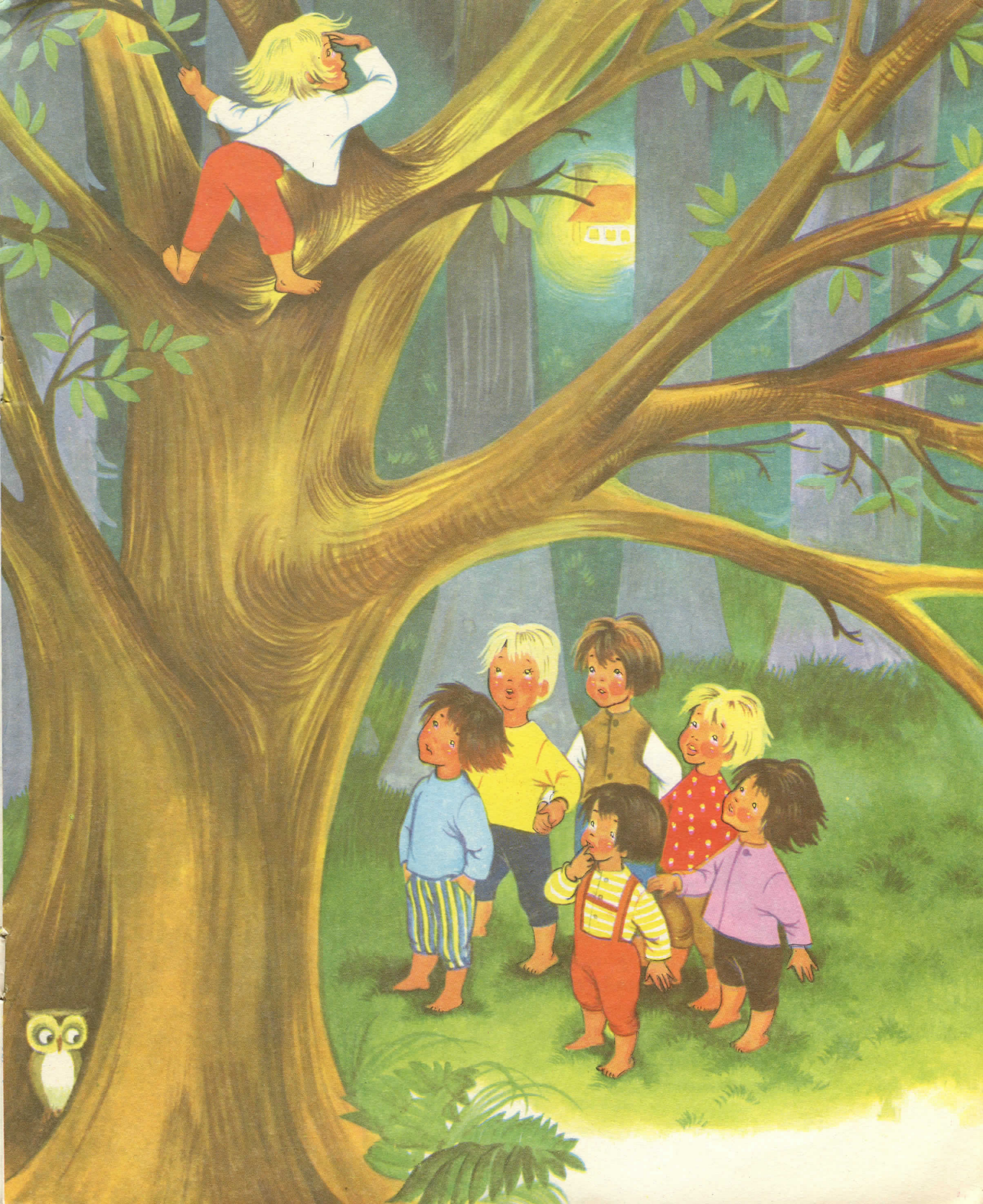

kud. Morao im je priznati da su ptice pozobale mrvice kruha kojima je obilježio put, tako da ni sam ne zna u kojem pravcu treba krenuti.

Tada se djeca još jače rasplakaše — plač je odzvanjao na sve strane. Dugo su bosonogi mališani lutali šumom koja je postajala sve gušća, a noć sve bliža. S mrakom je rastao i njihov strah i oni se još jače rasplakaše. Jedino se Palčić nije uplašio niti je zaplakao.

Noć su prespavali na mekoj mahovini ispod velikog hrasta. Kad je svanulo, Palčić se popne na drvo pa stade razgledati okolicu. Ali, dokle je god pogled dopirao, svuda se prostirala gusta šuma. Palčić već htjede sići, kad opazi tanak trak dima koji se dizao iz kuće sakrivene među gustim krošnjama drveća. Zapamtivši pravac u kom se kuća nalazila, Palčić siđe s drveta i povede onamo braću. Probijajući se kroz šikaru i trnje, napokon stigoše pred onu kuću i zakucaše na vrata. Iz kuće izađe jedna starija žena. Palčić je zamoli da ih pusti unutra jer su, eto, zalutali u šumi pa ne znaju puta kući.

— Oh, jadna dječice! — sažaljivo reče žena puštajući Palčića i njegovu braću u kuću, ali im odmah reče da je njezin muž zao div i da se svakog časa može vratiti. Čuvši ovo, sedmero braće zadrhtaše poput sedam jasika na vjetru. Na sreću, žena tog diva bijaše dobra i plemenita srca. Kad ih je nahranila i napojila, pokaza im gdje će se sakriti, ako se div slučajno iznenada vrati.

Uskoro se začu bat teških koraka i netko snažno grunu u vrata. Čuvši da se vratio div djeca protrnuše od straha. Nemajući kuda, žena ih brzo sakri i požuri otvoriti vrata divu koji je već vikao i grdio je što ga nije odmah pustila u kuću. Kad se izvikao, div sjede za stol i naredi ženi da mu donese vina. Onda stade njuškati kao da osjeća neki čudan miris.

— A da ti slučajno nisi sakrila nekog ovdje, ha? Ako me moj nos ne vara, rekao bih, da nismo sami u kući! — Uzalud ga je žena uvjeravala da osim njih nema nikoga i da mu se to samo pričinjava, div se ne htjede smiriti dok ne pretraži čitavu kuću i ne pronađe djecu onijemjelu od straha. Videći strašnog diva, mališani pomisliše da im je kucnuo posljednji čas.

—Ha, tu li ste, ptičice! — grmnu div vadeći iz skrovišta svojim ogromnim ručetinama, jednog po jednog, dok nije izvukao svu sedmoricu. Posljednji bijaše Palčić.

Kad uvidje u kakvoj se opasnosti nalaze, Palčić prikupi svu svoju hrabrost i reče divu: — Ako si nas naumio ubiti, grdno ćeš se pokajati! Treba da znaš da smo spretni u mnogim poslovima i da bismo ti mogli korisno poslužiti, kad bi nas primio u službu. Ne tražimo nikakve plaće već bismo se zadovoljili hranom i krovom nad glavom.

Taj prijedlog se dopao divu koji je po prirodi bio vrlo lijen, te je i pored svoje velike snage više volio da drugi rade za njega. To je najbolje na svojoj koži osjetila njegova žena, koja je od jutra do

mrkloga mraka radila sve poslove u kući i oko nje. — Vidjet ćemo sutra koliko vrijedite! — odvrati div i naredi ženi da odvede djecu na spavanje. Žena ga brže-bolje posluša i odvede djecu u susjednu odaju, gdje je u krevetićima spavalo sedam divovih kćeri, koje su bile istog uzrasta kao i sedmero braće. Sve su bile vrlo ružne, ali je zato svaka imala na glavi malu krunu od suhoga zlata. Žena smjesti sedmero braće u jedan veliki krevet i ode. Bojeći se da im div ne priprema kakvo zlo, Palčić s braćom prenese djevojčice u veliki krevet. Sami legoše u sedam krevetića i još staviše na glave zlatne krune koje su skinuli s glava divovih kćeri. Sjedeći za stolom i ispijajući vrč za vrčem rujnoga vina, div se odjedanput sjeti da bi mu dječaci mogli pobjeći. Stoga odluči da ih strpa u podrum, gdje će biti sigurniji iza teških vrata sa lokotom. Div uđe u odaju i stade po mraku pipati dječje glave. Kad osjeti pod rukom zlatne krune on promrmlja: — Oho, to su moje kćeri ! — Zatim priđe postelji u kojoj su zapravo spavale njegove kćeri i to tako čvrsto, da nisu ni osjetile kad ih je div prenio u hladni, pljesnivi podrum gdje ih je položio na golu zemlju. Kad je zaključao vrata div leže i ubrzo zahrče da se tresla čitava kuća. Palčić tada brže-bolje probudi braću. Oni lagano šmugnuše niz stepenice, pa na vrata i počeše bježati što su ih noge nosile. Ali unatoč žurbi djeca ne odmakoše daleko, jer nisu poznavala puta, pa su nasumce lutala šumom ispunjena strahom i brigama.

Kad svanu i diva prođe mamurluk od silnoga vina, on naredi ženi: — Dovedi mi iz podruma one gadove! Idem s njima u šumu po drva!

Žena požuri u podrum, ali tek što otključa vrata, pred nju istrčaše preplašene i uplakane djevojčice, koje je div, onako pijan, strpao u podrum misleći da su to sedmorica braće. Dosjetivši se jadu, žena potrča u sobu gdje su spavali dječaci, pa kad vidje da ih nema, ode i ispriča divu što se dogodilo.

Kad shvati što je uradio div stade bjesnjeti i vikati da su zidovi podrhtavali, a ptice u obližnjoj šumi prestrašeno prhnuše iz svojih gnijezda. Čim se malo smirio, div navuče čarobne čizme kojima je u jednom koraku mogao prevaliti sedam milja, pa krenu u potjeru za odbjeglim dječacima.

Bježeći, braća opaziše diva kako juri za njima preskačući brda i doline. Silno se uplašiše, ali prije nego što ih je div ugledao Palčić se sakri zajedno s braćom iza jedne stijene gdje se pritajiše. Kad div stiže do te stijene, zadihan od trčanja, sjede da se malo odmori. Ali san ga prevari i on ubrzo zaspa uz gromko hrkanje od kog se drveće povijalo sve do zemlje.

Palčić se tada prikrade divu, pa mu skine s nogu čizme koje su pored brzine imale i to divno svojstvo da se smanjuju ili povećavaju prema veličini onoga tko

ih obuje. Tada se braća uhvate za ruke i zajedno s Palčićem, koracima od sedam milja, poletješe preko brda i dolina. Ne potraja dugo, i sedmorica braće stigoše kući gdje ih roditelji dočekaše sa suzama radosnicama u očima.

Palčić preporuči svoju braću roditeljskoj brizi i pažnji, pa reče da će se on pomoću svojih čarobnih čizama nekako snaći u svijetu. I kako to reče, jednim korakom već se vinuo u daljinu. Nakon drugog koraka bio je već na susjednom brdu, a poslije trećeg roditelji i braća nisu ga više mogli vidjeti.

Čarobne čizme od sedam milja donijele su Palčiću mnoge lijepe trenutke. Nosile su ga na daleka putovanja, pribavljale mu službu kod kraljeva i visoke vlastele i donijele mu mnogo blaga. Ako mu se negdje ne bi svidjelo, jednostavno bi se okrenuo i otišao dalje. Nikakve potjere nisu ga mogle stići i vratiti, a pustolovine koje je doživljavao u dalekom svijetu bile su tako brojne, da je kasnije, kad se vratio svojoj braći i roditeljima, imao o čemu pričati, dok bi uveče sjeli uz pun stol koji nikada više nije bio bez dobra jela i slatke medovine.

Prepričao SLOBODAN LAZIĆ

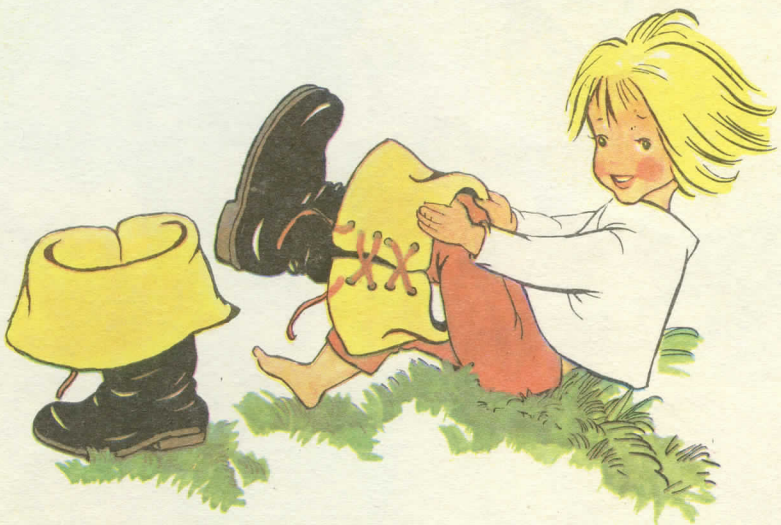

GRIMMOVE BAJKE

1. Crvenkapica
2. Snjeguljica
3. Ivica i Marica
4. Pepeljuga
5. Vuk i 7 kozlića
6. Palčić
7. Mačak u čizmama
8. Trnoružica

Izdavačko preduzeće »JUGOREKLAM« - Ljubljana
Za izdavača: Jože Ocvirk

Oslobođeno plaćanja poreza na promet na osnovu mišljenja Republičkog sekretarijata za prosvetu i kulturu SR Slovenije br. 421-1/73 od 14. VI 1973.

Štampa: »Novi Dani« — Beograd 1987.